

РОЗДІЛ I

Вівторок, 13 липня 2010 р.

1

Він визирнув у вікно — надворі щось заступило йому світло: на дротах, наче птахи, сиділи красиві жінки. Вдягнені у блакитні халати, вони чистили шибки і фасад будинку. Розмахували губками прямо у нього перед обличчям, узагалі його не помічаючи. Він навіть не встиг здивуватися, яким робом вони тримаються на тонких дротах, бо його увагу привернув рух на поверхні моря. Поглянув у той бік, і раптом його осяяло: «Знову припливли! Одна, дві... п'ять!»

Не вагаючись, він скочив у воду прямо з балкона й пірнув, намагаючись наздогнати оту світловолосу. Цього разу вийде. Повинно вийти!

Вони втікали дедалі вглиб, аж поки він не втратив їх з очей. Повернувся назад на поверхню і відчув, як щось його тримає. Холодне і тверде, немов важезний ланцюг обплів йому ноги, тягнучи все нижче. Йому не вистачало повітря, швидко танули сили. Він ще боровся, але чимраз слабше й нарешті здався. І тоді знову побачив її. Довге світле волосся розпливалося і маяло навколо її обличчя, ніби водорості. Образ її бліднув, стаючи щораз білішим...

Білизна... Так, це білизна... Кшишек вдивляється в неї, аж очі сльозяться. Бачить щось іще... Чи когось? Чує... Слова? Звуки? Несила дібрати слова... Відчуває... біль. Що треба робити, коли болить?

Заплющує очі.

Сон — гарний. Тут усе має назви і свої місця. Він уже знає. Їх звати...

2

— Не-лю-бить! Не-лю-бить! — вистукували колеса поїзда. А потім іще швидше, глузливіше, з наголосом на останньому складі: — Нелюбить-те-бе! Нелюбить-те-бе!

Аня відклала книгу й відвернулась до вікна. Може, ніхто не помітить, що в неї вологі очі? Дістала хусточку і висякалась.

Супутники ніби займалися своїми справами. Тільки дідусь, що сидів по діагоналі, саме дочитав газету. Бачив?

«І що з цього? — заспокоювала себе дівчина. — Чим ти переймаєшся, дурепо? — Вона знову взялася за книгу. — Найбільше, що він може подумати, що тебе зворушило читання. — Щойно це промайнуло в неї в голові, як вона мало не вибухнула реготом. — Авжеж! *“Теорія і практика шахових закінчень”*».

Аня зціпила зуби і спробувала зосередитися на тексті.

— Нелюбить-те-бе! Нелюбить-те-бе! Нелюбить-те-бе! — засміялися колеса. — Не-лю-бить! Не-лю-бить! — повторили знову.

Поїзд сповільнювався. Наближалися до Іновроцлава. Ще дві години їхати. Хай вона хоч лусне, але думчить цей розділ про слонів!

3

У неї були широкі, досить масивні, як для жінки, плечі, а тіло було вкрите блискучою лускою. Вона пливла до нього, ближче і ближче, простягла долоню і...

*

Ця жінка у світло-зеленому халаті. Щось говорить. Кричить? Її голос пронизливий, різкий, неприємний. Кшишек заплющує очі — якби міг, затулив би вуха, але не має сили підняти руки.

Як добре... Його знову огорнула тиша і зеленава п'тьма. М'які хвилі котяться над його головою. Він по волі падає в глибину.

Ось вона! Його русалонька! Яка красива! Хапає його за сорочку, тягне до себе...

Світло. Чому стільки світла? Кшишек стискає повіки. Хтось щось говорить, але так багато світла, що годі зрозуміти. Промінь світла розтинає йому голову і вривається у мозок. Боляче...

4

Аня вловила себе на тому, що вже цілу годину читає той самий абзац, не розуміючи ані слова. Це нічого не дасть. Не вийде забути про останню неділю. Не вдасться заглушити спогади інформацією про те, як використати слона проти коня. Та й навіть якби вона якимось дивом виграла в Лукаша, все одно не пробудила б у ньому почуттів, яких очікувала. Щонайбільше — він потиснув би їй руку товариським жестом і сказав би, як зазвичай говорять у таких ситуаціях:

— Ну, браво, мала! Постаралася. Так тримати!

Ніби це він був її тренером, а вона саме зробила щось таке, чого він терпляче їй навчав протягом останніх місяців. «Вийдеш у люди», — так би їй сказав. Наче останній нездарі, з якою він мусив морочити голову, а тут на тобі — вона досягла успіху.

Бо це Лукаш тут чемпіон і зірка. А вона? Таке собі — хіба що дешева робоча сила. Зубрилка, не варта й погляду.

Та й над чим тут роздумувати! Поставити дитячий мат? Йому? Такий номер вона може викинути Маженці. Лукаш не дав би підступитися — геній, чорт забирай!

5

Білизна. З білого поступово проступають знайомі форми. Знайомі, але він не може пригадати їхніх назв. Геометричні фігури, намальовані на аркуші гладенького паперу. У школі... Ні. Те, що перед ним, не зошит. Білий прямокутник на білому аркуші... А всередині менший прямокутник, теж білий...

Кшишек заплющує очі. На межі реальності і сну до нього повертається відповідне слово. Двері. Куди вони ведуть?

Він встає, відчиняє їх і занурюється в зеленавий морок. Йому не доводиться довго чекати. Хотів торкнутися довгого розмаяного волосся. Русалонька простягає руку і хапає його за сорочку. Вони плывуть разом до світла.

6

Аня стояла перед будівлею вокзалу в Ілаві. Мабуть, ніхто по неї не вийшов. Та й навіщо? А те, що в неї важкий рюкзак, — кого це хвилює? Не тягатиме ж дідусь її багаж. До того ж вона сама сказала, щоб по неї не виходили. Знає дорогу. Та, однак, сподівалася...

Дівчина почала спускатися сходами і лише тоді помітила машину Мажени. Старша сестра вихилилася через відчинені дверцята і завзято їй махала.

— Агов! — вигукнула вона. — Міс «спостережли-

вість!»! Я мало собі руку не відірвала, а ти не бачиш. Уже збиралася посигналити. Сідай!

Аня підійшла ближче, відчуваючи радість, але з домішками заздрощів. Мажена у своїй червоній машині виглядала сліпучо! Не було чоловіка, який би на неї не озирнувся. Як вона це робить?

— Кинь рюкзак назад, — сказала тим часом сестра. — Тільки обережніше з «Блискавкою». Ага, і вітаю з минулим днем народження. Подарунок отримаєш удома. Ну, розповідай! Як усе було?

Аня опустила голову, щосили стримуючи сльози. А вона думала, що вже впоралася з цим під час подорожі й зараз зможе зберігати кам'яне обличчя.

— Сідай, — лагідно сказала Мажена. Напевно, помітила її міну, але тактовно не порушувала теми. Аня була їй вдячна. Вона розкаже. Тільки трохи пізніше. Коли вже не так болітиме.

Вона примостила рюкзак на задньому сидінні й зайняла місце біля сестри. Мажена завела машину.

— Може, поїхати повз лікарню? — несподівано запропонувала вона. — Хочеш привітатися з тіткою Крисею?

Аня здивовано підвела брови.

— Певно, вона зайнята, — несміливо заперечила вона. Бо хоч і любила тітку Крисю, та не настільки, щоб заїжджати до неї на роботу.

Мажена ніби трохи знітилася.

— Гарзд! — Вона повернула праворуч. — Тоді їдемо на пристань. Дідусь уже зовсім схибився на «Русалоньці». Сидить біля неї цілими днями. Залюбки б там спав! — Вона нахилилася до Ані, хоча весь час дивилась на дорогу, і додала сценічним шепотом: — Я впевнена,

що на прощання він цілує її корпус і гладить по вітрилах. Тільки не кажи бабусі.

Обидві розсміялися. Аня відчула, як поволі в ній спадає напруження останніх днів. Треба було одразу сюди їхати. Змарнувала такий шмат канікул. І для кого?

— Дідусь погрожує, що здаватиме її напрокат туристам! — говорила далі Мажена. — Заробить таким чином купу грошей, так що поверне кошти за ремонт і навіть зможе купити бабусі нову сукню. Такі в нього плани на майбутнє, а бабуся мало не падає зо сміху. Адже якби він випустив її з ока бодай на мить, то, мабуть, захворів би.

— Бабусю?

— «Русю!» — засміялася сестра. — Але він серйозно готується здавати її напрокат. Останнім часом йому спало на думку замовить рекламні буклети. Ти це уявляєш? Ми вже два дні плаваємо по Єзьораку¹, а бабуся бігає за нами з фотоапаратом.

— Хоч не по воді? — Аня теж посміхнулася. Трохи мляво, та гарний настрій потроху передавався і їй.

— Ну, вона ще не настільки свята. Але я вже знаю, навіщо дідусь подарував їй на іменини фотоапарат. Однак треба визнати, що човник, — вона поцілувала пучки пальців, — лялечка! Поки що без рубки, але плавати можна. Швидкий, повороткий... І, до речі, розраховує на тебе!

— Хто? Човник чи бабуся?

— Дідусь. — Мажена трохи сповільнилась і повернула до берега озера. — Він хоче, щоб ти зробила йому

.....

¹ Найдовше озеро у Польщі на території Вармінсько-Мазурського воєводства.

сайт в інеті. Фотки в нас уже є. Текст я напишу. За тобою — все інше.

7

Аня з полегшенням розляглася на ліжку. Як завжди в бабусі, накрохмалена постіль шелестіла від кожного руху й пахла так, як може пахнути тільки висушене на сонці полотно.

Цей запах, знайомий з дитинства, нагадував канікули й повернув їй порушене почуття захищеності. Удома мама теж старалася влітку сушити прання на балконі, але це зовсім інше. Може, бабуся використовувала інший порошок? Чи мала якісь свої засоби?

«Треба в неї спитати», — ліниво подумала вона, дедалі глибше поринаючи в сон.

Що за дурна ідея — цілий тиждень просидіти вдома, а потім товктися у брудному поїзді, замість того щоб приїхати сюди разом із Маженою. Тільки змудилася, та ще й нервувалася так, що не могла ні їсти, ні спати, а те, що так майстерно планувала... Ні. Не треба до цього повертатися. Найкраще — швидше про це забути.

В її уяві зринув образ невеличкого вітрильника з блакитним написом «Русалонька» на бортах. Дідусь так ним пишається... Чому всі вперлися називати його «Руся», ніби глузували з дідуса і того, що він так любить цей човен. Наче не сприймали його серйозно. «Чоловіки розвиваються лише до десятого року життя. Потім уже тільки ростуть», — поблажливо сказала бабуся за вечерею. І скуйовдила дідусеві бороду. А потім додала щось про нову іграшку. Дідусь сміявся. Чи, може, лише вдавав?

Аня пригадала схожий поблажливий погляд, кинутий на неї Лукашем, коли їй вручали диплом із черво-

ною смужкою. Вона нічим не виказала своїх почуттів, але винагорода вже її так не тишила. Можливо, дідусь теж тільки вдає радість, а насправді йому прикро?

Лукаш... Тоді в ній ще жевріла надія, що він таким дивним способом виявляє свою зацікавленість. Тепер не залишилося нічого.

«Чому? — думала Аня. — За що?»

Якщо вона йому не подобалася, тоді чому він запрошував її в кіно чи до кафе, чому цілував у темних завулках? Хоча в школі поводився, ніби не знав її. Ніби між ними нічого не сталося. А коли вона вже вирішувала, що то її вигадки, він знову брався залицятися, наче й не було між ними тих тижнів мовчання, що так ранили її. Поволі, дуже поволі, однак послідовно він здобував її довіру, а потім... потім знову відступав (хоча до кінця ніколи) на цілі тижні й місяці. У що він бавився?

Годі обманювати себе. Треба якнайшвидше про нього забути. Чому вона вчепилася саме в Лукаша? Це ж грубіян і хам.

Аня зітхнула... Чи вона вже справді не здатна думати про щось інше?! Почала з дідуся, а закінчила, звісно, Лукашем! Марна справа!

Вона простягла руку й намацала новенький айпод. Подарунок від батьків на вісімнадцятиріччя. Послухає щось, може, швидше засне.

А Мажені торік подарували машину... Звідки ці огидні думки? І що з того, що на Мажену йде більше грошей? Інакше ж не вийде. Чи хотіла б вона опинитися на її місці? Протягом двох років збирати гроші у фондї, жебрачити по різних організаціях і на вісімнадцятиріччя навіть не мати сюрпризу? Що це її вкусило? Коли три роки тому в квітні Мажена отримала на день наро-

дження «Блискавку», а вона в липні, на свій, лише книгу, то не відчувала жодних заздрощів. Тільки тепер вони її наздогнали. Це, мабуть, через сердечні справи. Досі між нею та Маженою не було жодних чвар. Навіть цю назву вони вигадали разом — на честь мітли Гаррі Поттера.

Сестра зашурхотіла ковдрою.

— Спиш? — прошепотіла вона.

Аня не озвалася, тільки далі потихеньку — сподівалася, що нечутно, — розплутувала навушники. Мажена, видно, хоче її розпитати, як минула вечірка, адже вони разом її планували. Потім розповідь їй. Але не сьогодні. І не про все.

От якби можна було повернути час назад, а деякі спогади стерти назавжди...

— Не прикидайся... — Мажена засміялася і замовкла, бо за вікном спочатку радісно загавкала Аза, що бігала по дворі, а потім почувся гуркіт паркованої машини. Вона сіла в ліжку і приклеїлася обличчям до шибки. — Тьотя Крися сьогодні пізно повертається, — констатувала Мажена. — Хочеш привітатися чи сказати їй, що ти вже спиш? Мені все одно ще потрібно у ванну.

Аня не мала бажання з кимсь вітатися, але в голосі сестри крилося щось таке, що змусило її замислитися. Тітка Крися працювала медсестрою. Може, у Мажени є якась делікатна проблема і вона хоче побалакати без свідків?

— Сама не знаю, — мовила вона, вагаючись. — Іди, якщо хочеш, а я зараз вилізу.

Мажена вже сиділа в «Блискавці».

— Скажу, що ти вже вляглася і привітаєшся вранці, — рішуче заявила сестра. І виїхала з кімнати.